

การประเมินสถานการณ์ความขัดแย้งและ ความท้าทายต่อภาคประชาสังคม

IPP 30

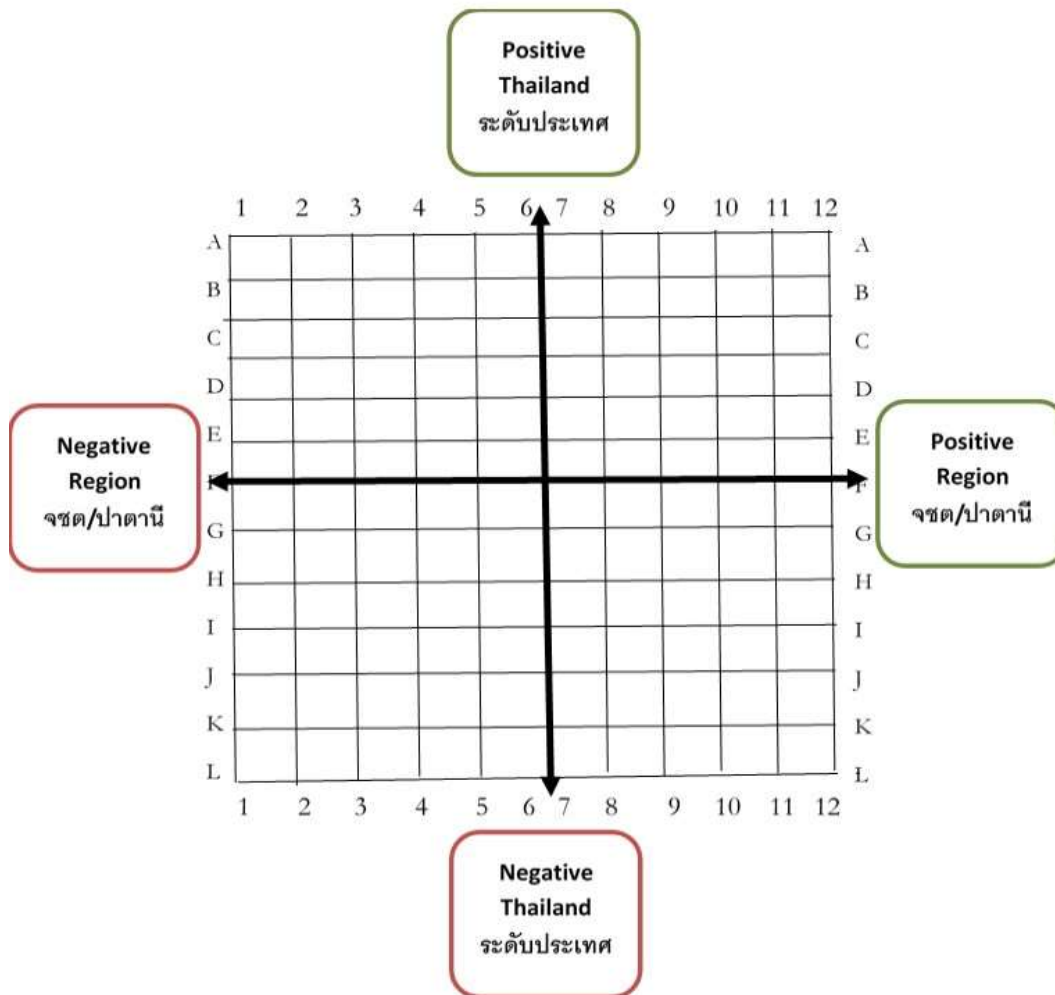
Insider Peacebuilders Platform

พื้นที่กลางสร้างสันติภาพจากคนใน

สิงหาคม
2562
ปัตตานี

หัวข้อ:	การประเมินสถานการณ์ความขัดแย้งและความท้าทายต่อภาคประชาสังคม
วิทยากร:	Dr.Norbert Ropers ที่ปรึกษาอาวุโส สถานวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้
เวลา:	3-4 สิงหาคม 2562
สถานที่:	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

การทำงานในสถานการณ์ความขัดแย้งนั้น สิ่งหนึ่งที่คนทำงานต้องทำอยู่เสมอ คือ การทบทวนและประเมินสถานการณ์ร่วมกัน ซึ่งเครื่องมือหนึ่งที่ใช้นั้นจะเป็นเครื่องมือที่เห็นดังภาพด้านล่างนี้

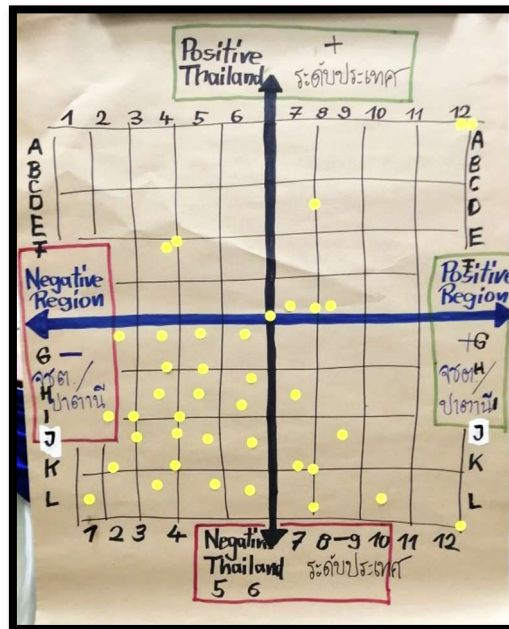
โจทย์ที่จะให้ลองฝึกทำร่วมกันคือ การประเมินแนวโน้มสถานการณ์ทางการเมืองในระดับประเทศ (ภาพรวมของทั้งประเทศไทย) และระดับพื้นที่ (จังหวัดชายแดนภาคใต้/ปาตานี) ตั้งแต่ตอนนี้ (สิงหาคม 2562) ถึงเดือนธันวาคม 2563 เป็นการประเมินสถานการณ์ในอีก 17 เดือนข้างหน้าว่าจะเป็นอย่างไร

เครื่องมือนี้จะใช้เส้นและตัวเลขในการแสดงการประเมินของแต่ละคน โดยจะมีทั้งหมด 2 เส้น

1. เส้นแนวตั้ง คือ สถานการณ์การเมืองของประเทศในอีก 17 เดือน โดยให้ผู้เข้าร่วมประเมินว่าสถานการณ์บวกมากหรือลบมาก หากมองว่าสถานการณ์บวกมาก ให้ไปยืนบนสุด และหากมองว่าสถานการณ์ลบมาก ให้ไปยืนในล่างสุดของเส้น
2. เส้นแนวนอน คือ สถานการณ์ในระดับพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี แนวโน้มใน 17 เดือนข้างหน้า จะเป็นอย่างไร หากมองว่าสถานการณ์บวกมาก ให้ไปยืนมุมขวาสุด หรือหากมองว่าสถานการณ์ลบมาก ให้ไปยืนตรงซ้ายสุดของเส้น

โจทย์ในที่นี่ คือ ต้องเลือกพร้อมกันทั้งสองสถานการณ์ คือ สถานการณ์การเมืองของประเทศ และสถานการณ์ในระดับพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานีในอีก 17 เดือนข้างหน้า ทุกคนจึงจะต้องพิจารณาทั้ง 2 เส้น ก่อนจะไปเลือกจุดยืนของตนเองตามเส้นตารางที่ได้กำหนดไว้บนพื้นของห้อง

เมื่อผู้เข้าร่วมได้เลือกจุดยืนของตนเองครบทุกคนตามการประเมินของตนแล้ว ก็ให้ลองสุ่มถามผู้เข้าร่วมว่า เพราะเหตุใดถึงเลือกยืน ณ จุดนั้น โดยให้ผู้เข้าร่วมอธิบาย ซึ่งทีมงานจะสรุปภาพรวมแผนผังจุดยืนของแต่ละคนในภายหลังด้วย เพื่อประเมินดูว่าจุดไหนที่มีคนเลือกมากที่สุด และเพราะเหตุใด (ผลปรากฏตามรูป)

หลังจากที่ประเมินสถานการณ์ในภาพรวมร่วมกันแล้ว โจทย์ต่อไปที่ทำได้ คือ การระดมความคิดเห็นว่า **“ข้อท้าทายที่ภาคประชาสังคมกำลังเผชิญอยู่ คืออะไร”** ซึ่งสามารถสรุปออกมาได้ 5 ดังนี้

1. อัตลักษณ์ขององค์กร/ประชาสังคม ตำแหน่งแห่งที่ของประชาสังคม จะวางจุดยืนอย่างไร จะสัมพันธ์กับตัวแสดงอื่นๆ (กับชาวบ้าน กับองค์กรระหว่างประเทศ) อย่างไร กลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ขององค์กรควรเป็นอย่างไร การคิดถึงคำถามที่ว่านักบวชหรือผู้นำศาสนาถูกนับรวมเป็นประชาสังคมหรือไม่ อย่างไร
2. การยกระดับวง IPP ให้เป็นวาระกลาง ประชาสังคมจะมีจุดร่วมกันอย่างไร ควรรวมหรือควรแยกกันเดิน หรือแบ่งกันทำงานอย่างไร
3. ภาวะควบคุมจากภายนอก เช่น นโยบายรัฐ แรงกดดันจากทหาร เสรีภาพในการทำงาน การถูกคุกคามจาก IO (Information Operations - ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร) การถูกใส่ร้ายป้ายสี
4. แหล่งทุนที่ถูกบล็อก ผู้ให้ทุนจากต่างประเทศค่อยๆ ลดลง ให้การสนับสนุนน้อยลง มีแนวโน้มให้พึ่งรัฐมากขึ้น ส่งผลต่อการเป็นฝ่ายที่ 3 ความเป็นกลาง ความน่าเชื่อถือ ทรัพยากร ไม่ใช่แค่เรื่องเงิน แต่รวมถึงเรื่องคนด้วย จะสร้างความยั่งยืนได้อย่างไร หากไม่มีทุนจะอยู่อย่างไรให้เคลื่อนไหวงานต่อไปได้
5. โศกเศร้าเสียใจ เครือข่าย ความไวเนื้อเชื่อใจ จะสื่อสารเรื่องภาคีได้อย่างไรให้คนรู้จัก ค้นหา เจอเรื่องของเรา เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือและทรงพลัง

ชุดความรู้ IPP เป็นการสรุปความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสันติภาพจากวิทยากรซึ่งได้รับเชิญมาแลกเปลี่ยนในเวทีเรียนรู้ (Learning Platform) อันเป็นพื้นที่กลางที่ประกอบด้วยคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีภูมิหลังและความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างหลากหลายมาร่วมพูดคุยกัน วง IPP นี้ริเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2554 ด้วยความร่วมมือจากสถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, สถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, ศูนย์ข่าวสารสันติภาพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า, ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, มูลนิธิเบิร์กฮอฟ, และศูนย์ความร่วมมือหรือทรัพยากรสันติภาพ